

SEMINAR OM NÆRINGSLIV OG MENNESKERETTIGHETER

Fiktiv rettssak om ansvar under EMK for menneskerettighetsbrudd begått i utlandet

Den internasjonale juristkommisjon - norsk avdeling (ICJ-Norge) ved fagutvalget for virksomheters menneskerettighetsansvar - har gleden av å invitere til årets seminar:

Tid: Torsdag 7. mai 2015 kl. 18:00- 21:00

Sted: Fritt Ord, Uranienborgveien 2 (inngang Parkveien)

Seminalet starter med en fiktiv rettssak: Den norske staten anklages for brudd på EMK på bakgrunn av overgrep begått av sikkerhetsvakter på en norsk militærbase i Afghanistan. Både sikkerhetsvaktene og selskapet de er ansatt i er norske. Saken prosederes av advokatene John Christian Elden og Adele Matheson Mestad. Den fiktive rettsaken belyser problemstillinger knyttet til statens ansvar under EMK for handlinger begått i utlandet på vegne av den norske staten. Deretter vil ordstyrer Ketil Lund og et ekspertpanel innlede til debatt.

Program

18:00 Velkommen

Annie Bersagel, leder for utvalget

18:05 Presentasjon av tvisten

Kiran Aziz, utvalgsmedlem

18:10 Klagernes prosedyre

Advokat John Christian Elden

18:40 Statens prosedyre

Advokat Adele Matheson Mestad

19:10 Pause

19:25 Paneldebatt med ordstyrer Ketil Lund

Deltakere:

- **Cecilie Hellestveit**, seniorrådgiver, International Law and Policy Institute (ILPI)
- **Thomas Paust**, journalist, Nettavisen
- **Mads Harlem**, seksjonsleder for politikk- og folkerettsseksjonen, Norges Røde Kors
- **John Christian Elden**, advokat, Advokatfirmaet Elden
- **Adele Matheson Mestad**, advokat, Regjeringsadvokaten

20:30 Spørsmål fra salen

21:00 Slutt

ICJ er en uavhengig, internasjonal organisasjon (NGO) med sekretariat i Genève, stiftet i 1952. ICJ består av selve Kommisjonen (60 framstående jurister fra alle verdensdeler) og et 80-talls avdelinger i like mange land. Kommisjonærenes arbeid for menneskerettigheter er internasjonalt anerkjent; de representerer kun seg selv, ikke landene de kommer fra. ICJ-Norge ble stiftet i 2008, og arbeider for å fremme ICJs målsetting i samarbeid med ICJs øvrige organisasjon.

ICJ Norges fagutvalg for virksomhetsansvar ble konstituert 15. september 2009. Fagutvalget består av følgende medlemmer: Lars Oftedal Broch, høyesterettsdommer emeritus; Annie Golden Bersagel, rådgiver – ansvarlige investeringer i KLP Kapitalforvaltning; Kiran Aziz, advokat i Ernst & Young; Jul Fredrik Kaltenborn, politiadvokat ved Økokrim; Hanne Steen, juridisk rådgiver ved International Law and Policy Institute; Mai Vo, advokat i LO Juridisk og Johanne Eide Joyce, advokatfullmektig i Advokatfirmaet Lund & Co.

ICJ-Norge

Postadresse: c/o advokatfullmektig Stine Langlete, postboks 599 Sentrum, 0106 Oslo

E-post: post@icj.no **Nettside:** www.icj.no

SEMINAR OM NÆRINGS LIV OG MENNESKERETTIGHETER - 7. MAI 2015

Fiktiv klage om ansvar under EMK for menneskerettighetsbrudd begått i utlandet

Assad Saif har klaget Norge inn til Den europeiske menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg for brudd på Artikkel 3 (tortur). Klageren er afghansk statsborger. Han ble tatt til fange i Afghanistan i 2004 av en norsk soldat og fengslet på en norsk militærbase. Der hevder Saif at han ble utsatt for tortur av norske sikkerhetsvakter som jobbet som fengselsbetjenter på basen. Sikkerhetsvaktene er ansatt i det norske privateide sikkerhetselskapet Topp Sikkerhet. Saif ble løslatt noen måneder senere uten å bli straffeforfulgt, og søkte deretter asyl i Norge.

Parallelt med asylsøknaden har Saif klaget den norske staten for brudd på EMK artikkel 3. Norske domstoler har avslått klagen med begrunnelse om at kun det private selskapet Topp Sikkerhet kan holdes ansvarlig for hendelsene. Saif har uttømt alle rettsmidler i det norske rettssystemet.

Saif har fått avslag på asylsøknaden med begrunnelse om at han er ikke forfulgt i hjemlandet Afghanistan. Saif har anket avgjørelsen for norske domstoler og mener at avslaget er politisk motivert. Han ønsker nå å få en dom mot den norske stat for å styrke hans asylsøknad.

På dette stadiet skal domstolen legge til grunn Saif forklaring om faktagrunnlaget: Sikkerhetselskapet Topp Sikkerhet jobbet på oppdrag fra det norske forsvaret. Kontrakten spesifiserte at selskapet måtte forsikre at soningsforholdene er forenelige med menneskerettighetskonvensjoner som Norge er tilsluttet. Forsvaret var ikke kjent med at det foregikk tortur, men har heller ikke nøye kontrollert hva som har foregått på militærbasen. Domstolen skal legge til grunn at behandlingen av Assad Saif utgjør tortur under både EMK artikkel 3 og internasjonal humanitærrett. Videre skal domstolen legge til grunn at militærbasen er kontrollert av norske styrker, med assistanse fra de private sikkerhetsvaktene.

Spørsmålene prosedyreadvokatene skal drøfte er følgende:

- 1) Kommer EMK til anvendelse på en norsk militærbase i utlandet?
- 2) Har Norge et ansvar for selskapets handlinger?